

Пахомов Ілля Володимирович,
старший викладач кафедри психології,
педагогіки та менеджменту Білоцерківського
інституту неперервної професійної освіти
ДЗВО «УМО» НАПН України

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах повоєнного відновлення України особливою актуальності набуває проблема якісної підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О). Формуванням їх професійних компетентностей безпосередньо займаються педагогічні працівники закладів П(ПТ)О – майстри виробничого навчання та викладачі професійно-теоретичної підготовки. Підготовка їх до інноваційної діяльності здійснюється також під час проходження підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (далі – Інституті). Вона здійснюється викладачами Інституту при проведенні різних форм навчальних занять: онлайн-лекцій, семінарських занять, тематичних дискусій, конференцій, спецкурсів, семінарів-практикумів, які проводяться із застосування хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365.

Викладачі професійно-теоретичної підготовки ЗП(ПТ)О проходять підвищення кваліфікації за трьома етапами, з яких два - очні (45 та 30 навчальних годин), один – дистанційний (75 навчальних годин). Підготовка слухачів до інноваційної діяльності відбувається в процесі вивчення усіх п'яти навчальних модулів: «Трудові відносини і охорона праці в закладі професійної освіти», «Педагогічний менеджмент і психологія професійної діяльності», «Дидактика професійної освіти», «Освітні інновації в професійній діяльності викладача закладу професійної (професійно-технічної) освіти» та «Інноваційні

технології в професійній діяльності викладача закладу професійної (професійно-технічної) освіти».

Інноваційні технології формування професійних компетентностей здобувачів П(ПТ)О розглядаються під час вивчення кожного змістовного модуля.

Наприклад, при вивченні модуля «Трудові відносини і охорона праці в закладі професійної освіти» під слухачам пропонуються наступні курси варіативної складової: «Екологічні аспекти сталого розвитку», «Сучасні стандарти охорони праці», «Механізми соціального захисту педагогічних працівників ЗП(ПТ)О», а також «Інтелектуальна власність у трудових відносинах педагогічних працівників ЗП(ПТ)О».

При вивченні модуля «Педагогічний менеджмент і психологія професійної діяльності» інноваційні педагогічні технології розглядаються при проходженні наступних курсів варіативної складової: «Профорієнтаційна робота в закладах П(ПТ)О», «Розвиток здоров'язбережувальної компетентності педагогічних працівників», «Технології запобігання та розв'язання конфліктів учасників освітнього процесу», «Розвиток критичного мислення педагогів професійної (професійно-технічної) освіти», «Булінг в освітньому середовищі: попередження та конструктивне подолання (кібербулінг, селфіманія, психологічні особливості інтернет – залежності), а також «Психологічні аспекти готовності педагогічних працівників до інноваційної діяльності».

Велика увага інноваційним педагогічним технологіям приділяється і при вивченні модуля «Дидактика професійної освіти», особливо при оволодінні наступними курсами варіативної складової: «Компетентнісний урок виробничого навчання як цілісна дидактична система», «Новітні виробничі технології в галузі», «Форми організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О», а також «Дидактичні принципи виробничого навчання».

Наступні два навчальні модулі («Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗП(ПТ)О» та «Інноваційні технології в професійній

діяльності викладача закладу П(ПТ)О)) безпосередньо присвячені інноваційним педагогічним технологіям.

Наприклад, навчальний модуль «Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗП(ПТ)О» включає наступні варіативні курси: «Методика розроблення навчально-технічної документації», «Методика розроблення робочого зошита», «Методика розроблення портфоліо для атестації і сертифікації педагога», «Розвиток технічної творчості педагога П(ПТ)О», «Кейс-технології в професійній діяльності педагога П(ПТ)О».

Найбільш докладно інноваційні педагогічні технології розглядаються в процесі вивчення модуля «Інноваційні технології в професійній діяльності викладача ЗП(ПТ)О», до якого відносяться наступні змістовні модулі: «Педагогічні технології в професійній діяльності педагогічного працівника ЗП(ПТ)О», «Гуманізація виховного процесу в ЗП(ПТ)О», «Цифрові технології в ЗП(ПТ)О».

В рамках змістовного модуля «Гуманізація виховного процесу в ЗП(ПТ)О» передбачені наступні вибіркові курси: «Основні проблеми превентивної педагогіки», «Розвиток медіакультури і медіаграмотності педагога ЗП(ПТ)О», «Розвиток готовності педагогічних працівників до інноваційної діяльності», «Тайм-менеджмент як складник організаційної культури педагога», «Моніторинг якості освіти в контексті взаємодії зі стейкхолдерами», а також «Фасилітація в професійній діяльності педагога».

В рамках змістовного модуля «Цифрові технології в ЗП(ПТ)О» передбачені наступні варіативні курси: «Технології дистанційного навчання в умовах ЗП(ПТ)О», «Хмарні технології в освіті», а також «Технологія проведення вебінарів».

По кожному заняттю викладач у вкладці «Дописи» та «Файли» хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365 приєднує матеріали електронного навчального курсу, які слухачі можуть завантажити: завдання до семінарських занять, комплекс практичних тестових завдань, проблемно-пошукові питання для самостійної та індивідуальної роботи, презентації, анотацію електронного

курсу, глосарій ключових слів, інформацію про викладача, профіль типової освітньої програми та сама програма, робочий навчальний та тематичний плани курсу, цифрова бібліотека. Перевірити рівень сформованості компетентностей з кожної теми слухачі можуть за контрольними тестами, розташованими у вкладці «Завдання» хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365.

Цифрова бібліотека, яка міститься у кожному електронному навчальному курсі, містить, як правило, посилання на електронні ресурси: нормативно-правові акти, посібники та підручники, автореферати дисертацій чи самі дисертації, періодичні видання, сайти наукових, освітніх чи виробничих установ тощо. Для кожного електронного навчального курсу науково-педагогічними та педагогічними працівниками Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти розроблені відповідні навчально-методичні посібники, які містять основну інформацію з даного курсу.

Практичною реалізацією інноваційних педагогічних технологій є єдина освітньо-цифрова екосистема, яка міститься на офіційному сайті Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти і включає: LMS «Профосвіта» (<https://profosvita.org/>, зареєстровано більше 8000 учасників), хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365 (понад 4000 зареєстрованих), Школу педагогічного коучингу та її цифровий двійник – Віртуальну школу педагогічного коучингу, Консалтинговий центр, онлайн-консультаційний пункт «Новітні виробничі технології», інформаційно-аналітичний ресурс «Методична скарбничка», онлайн-центр психологічної підтримки «ReVita», онлайн-Академію цифрових технологій, цифрову бібліотеку Інституту, цифрові навчальні курси, цифрові програмно-методичні комплекси, персональні веб-ресурси викладачів, власний сайт Інституту (<https://binpo.com.ua/>), власний ютуб-канал (<https://t1p.de/six2k>), телеграм-канал (https://t.me/binpo_umo), віртуальні рубрики на сайті Інституту для неформальної освіти та професійного розвитку фахівців.

Більшість слухачів, які проходять підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти, використовують у

роботі матеріали, розташованими у вкладці «Методична скарбничка» LMS «Профосвіта» (<https://profosvita.org/>) на офіційному сайті Інституту. У ній містяться найкращі методичні розробки навчальних занять, об'єднані у професійні розділи, наприклад «Токар», «Слюсар», «Зварювальник» тощо, а також «Виховні заходи». Педагогічним працівникам закладів П(ПТ)О досить зручно знаходити відповідні розділи та завантажувати методичні матеріали, які їх цікавлять. Проведене нами опитування понад 200 слухачів показало, що усі вони ознайомлені зі змістом розділу «Методична скарбничка», переважна більшість (65%) завантажували та використовували в роботі методичні розробки звідти, а третина (35%) планують це зробити. Жоден зі слухачів не зазначив, що цей розділ не є корисним для них.

Велику зацікавленість проявляють слухачі і до цифрової бібліотеки Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, яка також розташована на офіційному сайті закладу. Вона складається з наступних розділів: «Наукова бібліотека ОП «Педагогіка вищої школи», «Наукова бібліотека ОП «Психологія», «Наукова бібліотека ОП «Менеджмент», «Монографії», «Навчальні та навчально-методичні посібники, положення», «Наукові публікації в періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection», «Статті у наукових фахових виданнях, затверджених ДАК України», «Матеріали конференцій, тези доповідей», «Презентаційні матеріали», «Віртуальна полиця», «Фотогалерея праць БІНПО» та «Дайджести видань».

Таким чином, в процесі підвищення кваліфікації в Інституті відбувається підготовка викладачів професійно-теоретичної підготовки ЗП(ПТ)О до інноваційної діяльності із застосуванням платформи Teams та сайту закладу (особливо у розділах «Методична скарбничка» та «Бібліотека»). Питання, пов'язані з інноваційними педагогічними технологіями, включені до кожного змістовного модуля освітніх програм підвищення кваліфікації викладачів професійно-практичної підготовки ЗП(ПТ)О.